ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟ ΔΩΡΟ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΡΟΜΑΝΩΦ

(Ὁ συγγραφεὺς τοῦ διηγήματος αὐτοῦ, Παντελεήμων Ρομανώφ, ἀνήκει στὴ νέα γενεὰ τῶν συγγραφέων τῆς Σοβιετικῆς Ρωσσίας. Μὲ τὸ ρεαλιστικό του ταλέντο, ποὺ θυμίζει σὲ ὡρισμένα του σημεῖα τὸν Τσέχωφ, περιγράφει τὶς διάφορες ἀπόψεις τῆς ζωῆς τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν πόλεων, μετὰ μεγάλη τὴν ἐπανάσταση. Τὸ «Δῶρο τοῦ Οὐρανοῦ» τὸ διήγημά του ποὺ δημοσιεύουμε, γράφηκε στὰ 1920, στὴν ἐποχὴ ποὺ ἡ ἀθλιότης καὶ ἡ πεῖνα, ἀνάγκαζαν τὰ ἑκατομμύρια τῶν Ρώσσων χωρικῶν ν' ἀφήνουν τὰ χωριάτους, καὶ νὰ τρέχουν χιλιάδες βέρτσια μακριά, ζητῶντας νἄβρουν λίγο ἀλεῦρι).

Καθισμένες σὲ μιὰ σανίδα, στηριγμένη ἀπάνω στὰ δυὸ πλευρὰ ἑνὸς βαγονιοῦ ἐμπορευμάτων, τρεῖς ἡλικιωμένες χωριάτισσες ταξίδευαν μαζί. Οἱ δυό τους εἶχαν ἀπὸ ἕνα σακκὶ ἀλεῦρι, ἡ τρίτη δὲν εἶχε παρὰ ἕνα μικρὸ δεματάκι. Εἶχαν πάρει τὴ σανίδα ποὺ καθόντουσαν ἀπὸ ἕνα σταθμό, τὴν ἔστησαν στὸ ἀνοιχτὸ βαγόνι καὶ τὴν ἔκαναν κάθισμα, κ' ἐγκαταστάθηκαν ἐκεῖ χωρὶς νὰ τὶς δεῖ κανεὶς.

— Θεέ μου, ἔκανα παρατάνω ἀπὸ τρακόσια βέρτσια γιὰ νὰ βρῶ ἀλεῦρι καί, ἀντὶ γι' αὐτό, μοῦ ἔκλεψαν καὶ τὸ λεφτά μου, εἶπε ἡ χωριάτισσα μὲ τὸ μικρὸ δέμα κι' ἄρχισε νὰ κλαίει.

— Αὐτὸ θὰ πεῖ δυστυχία, ἀπάντησε ἡ γειτόνισσά της, μιὰ γριὰ ποὺ τὰ πόδια της εἶταν τυλιγμένα μὲ γκέτες πάνινες, δεμένες μὲ σπάγους. Ἐμένα ὁ καλὸς θεὸς μὲ βοήθησε. Εἶνε ἀλήθεια πὼς δὲν κοιμήθηκα νύχτες ὁλόκληρες καὶ τὰ μάτια μου κοντεύουν νὰ κλείσουν, μὰ ὅταν συλλογίζομαι ὅτι πηγαίνω ἀλεῦρι σπίτι, αὐτὸ μοῦ ζεσταίνει τὴν καρδιά. Καὶ μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς πὼς τὸ πέτυχα μὲ τὸ τίποτε : ὅπως καὶ σένα, ἔκλεψαν κι' ἑνὸς ἄλλου ἀνθρώπου τὰ λεφτά, ποὺ εἶταν πολὺ χειρότερα ντυμένος ἀπὸ σένα κ' ἐπειδὴ δὲν εἶχε βγάλει εἰσιτήριο γιὰ νὰ γυρίσει στὸ χωριό του μοῦ πούλησε τὸ ἀλεῦρι του γιὰ ἕνα χαρτὶ τῶν χιλίων ρουβλιῶν (*)

— Σωστὸ οὐρανοκατέβατο δῶρο, τὴ διάκοψε ἡ ἄλλη χωρική.

Ἡ γρηὰ ποὺ εἶχε τ' ἀλεῦρι στέναξε μὲ συμπάθεια γιὰ τὴν ἀτυχία τῆς συνταξειδιώτισσάς της, ἔπειτα ἄγγιξε τὸ σακκί της μὲ τὸ χέρι της κ' ἐκάθησε πιὸ ἄνετα ἀκουμπῶντας τὸ ποδάρι της στ' ἀπάνω μέρος τοῦ χαμηλοῦ πλευροῦ τοῦ βαγονιοῦ.

— Χριστέ μου, Παναγία μου, τί ἔκανα ! εἶπε ἡ χωρικὴ μὲ τὸ μικρὸ δέμα. Πῶς θὰ τολμήσω ν' ἀντικρύσω τὸ γέρο μου χωρὶς νὰ τοῦ πάω ἀλεῦρι ; Ἔχει γίνει σὰν τσίρος ἀπὸ τὴν ἀδυναμία.

— Ἐγὼ μπόρεσα νὰ βρῶ λιγο ἀλεῦρι ! εἶπε ἡ τρίτη χωριάτισσα ποὺ τὸ σακκί της εἶταν δυὸ φορὲς μικρότερο ἀπὸ τὸ σακκὶ τῆς γριᾶς. Μὰ ἐσὺ τί τύχη ποὺ τὴν εἶχες νὰ πάρῃς ἕνα τέτοιο σακκὶ μὲ χίλια ρούβλια !

Τό τραῖνο κατέβαινε γοργὰ μιὰ κατωφεριά. Τὸ βαγόνι ταλαντευόντουσαν δυνατά. Ἄξαφνα ἡ γρηὰ μὲ τὸ μεγάλο σακκὶ ἔβγαλε μιὰ κραυγὴ ποὺ δὲν εἶχε τίποτε τὸ ἀνθρώπινο καὶ σὰν κάτι νὰ τὴν τρόβηξε ἀπὸ κάτω, χάθηκε μές ἀπ' τὶς ρόδες τοῦ τραίνου.

Καθὼς εἶχε ἀκουμπισμένο τὸ πόδι της στὴν ἄκρη τοῦ βαγονιοῦ. γλύστρησε καὶ τὸ πόδι της μπλέχτηκε στὴ ρόδα ποὺ τὴν τράβηξε ὁλόκληρη ἀπὸ κάτω.

Ὅλα αὐτὰ τὰ εἶδαν οἱ ἄλλες δυὸ χωριάτισσες σὰν μιὰ ἀστραπή.

Τότε ἡ χωριάτισσα μὲ τὸ μικρὸ δέμα, ἔσκυψε ἔξω ἀπὸ τὸ βαγόνι καὶ κοίταξε πίσω. Ἔβγαλε μιὰ κραυγὴ κοὶ σκέπασε τὰ μάτια της. Εἶδε ν' ἀναπηδᾷ ἐπάνω στὶς γραμμὲς ἕνας καταματωμένος ὄγκος, σὰν κόττα ποὺ τὴν ἔχουν σφάξει.

Ἄρχισε τότε νὰ οὐρλιάζῃ δυνατὰ καὶ νὰ ζητάῃ βοήθεια.

— Ἄδικα χάνεις τὶς φωνές σου, τῆς εἶπε ἡ ἄλλη. Πέρασε ἀπὸ πάνω της τὸ τραῖνο ;

— Ναί, τὴν πέρασε ἀπὸ πάνω. Φρίκη! ἀπάντησε ἡ χωριάτισσα μὲ τὸ μικρὸ δέμα κοιτῶντας κατευθεῖαν μπροστά της μὲ μάτια ποὺ τὰ εἶχε μεγαλώσει ὁ τρόμος.

Σώπασαν μιὰ στιγμή, ταραγμένες ἀπὸ τὸ δράμα ποὺ εἶχαν δῇ.

— Ἂν πέρασε ἀπὸ πάνω της τὸ τραῖνο, σίγουρα πέθανε, εἶπε ἡ μία.

— Νὰ τί εἶνε ὁ ἄνθρωπος. Ζῇ καὶ ἔπειτα πιὰ τίποτε... Καὶ στὸ σπίτι της μετροῦν τὶς ὧρες περιμένοντάς την νὰ γυρίσει μὲ τὸ ἀλεῦρι.

— Ἔλεγε πὼς τ' ἀλεῦρι αὐτὸ εἶταν οὐρανοκατέβατο δῶρο καὶ δὲν εἶξερε ὅταν τὸ κρατοῦσε ὅτι εἶχε τὸ θάνατο στοὺς ὤμους της.

— Ἄχ...Θεέ μου, αὐτὸ ποὺ εἶδα θὰ μὲ κάνει νἄχω ἐφιάλτες μιὰ βδομάδα ὁλόκληρη. Σὰν τὴν εἶδα ἀπὸ τὸ βαγόνι τὸ κορμί της ἀναπηδοῦσε μέσ' στὰ αἵματά της. Μπορεῖ νἄναι ἀκόμα ζωντανὴ καὶ δὲν ἔκανες καλὰ ποὺ δὲ μ' ἄφησες νὰ σταματήσω τὸ τραῖνο.

— Δὲν εἶχε τύχη... ἀπάντησε ἡ χωριάτισσα. Ἂν πέρασε τὸ τραῖνο ἀπὸ πάνω της, ἔστω καὶ νὰ μὴν ξεψύχησε ἀμέσως, δὲ θὰ ζῇ τὴ πολλὴν ὥρα. Ὁ καλὸς Θεὸς τὴν τιμώρησε γιατὶ ἐπωφελήθηκε τὴ δυστυχία κεινοῦ ποὺ τοῦ ἔκλεψαν τὰ λεφτὰ καὶ τοῦ πῆρε τὸ ἀλεῦρι... Ἔ ! τὸ εἶχε ἀγοράσει γιὰ μιὰ πεντάρα κι' εἶτανε τόσο εὐχαριστημένη.

Ξανασώπασαν πάλι κ' ἔμειναν γιὰ κάμποσο ἀσάλευτες. Ἔπειτα κοίταξαν μαζὶ κ' οἱ δυὸ τὸ σακκὶ τῆς γρηᾶς. Τὰ βλέμματά τους συναντήθηκαν.

Τὸ τραῖνο πλησίαζε σ' ἕνα σταθμό. Τότε ἡ μιὰ χωριάτισσα θέλησε νὰ βάλῃ τὸ σακκουλάκι της ἀτάνω στὸ σακκὶ τῆς πεθαμένης γριᾶς.

— Ἔ ! τῆς εἶπε ἡ ἄλλη· τί πᾶς νὰ κάνεις ἐκεῖ ; Δικό σου εἶνε τὸ ἀλεῦρι ;

— Μπᾶ, μήπως εἶνε δικό σου ;

— Δὲν εἶπα τέτοιο πρᾶμα· μὰ οὔτε καὶ δικό σου εἶνε.

— Ἔ, ἀφοῦ δὲν εἶνε δικό σου, κλεῖσε τὸ στόμα σου.

Καὶ ἡ χωριάτισσα ἔβαλε τὸ σακκοῦλι της ἀπάνω στὸ μεγάλο σακκί, μ' ἕνα τρόπο τέτοιο σὰν καὶ τὰ δυὸ σακκιὰ νὰ εἶταν δικά της.

— Τί κάνεις ἐκεῖ ; τῆς φώναξε τότε ἡ χωρικὴ μὲ τὸ μικρὸ δέμα. Τὸ ἀλεῦρι δὲν εἶνε δικό σου.

— Μίλα πιὸ καλά.

— Θὰ βγάλῃς τὸ σακκοῦλι σου ἀπὸ τὸ σακκί, ναὶ ἢ ὄχι.

— Γιατί ; Θέλεις νὰ πάρῃς ἐσὺ τὸ μεγάλο σακκί ;..

— Ἐσὺ θέλεις νὰ τὸ πάρῃς, τῆς εἶπε ἡ ἄλλη. Μὰ ἔννοια σου, ὅταν φτάσουμε στὸ σταθμὸ θὰ πῶ πὼς μ' ἐμπόδισες νὰ ζητήσω βοήθεια, ὅταν ἡ δυστυχισμένη γριὰ ἔπεσε ἔξω ἀπὸ τὸ τραῖνο. Ἔχεις μαζί σου ἕνα ὁλόκληρο σακκὶ ἀλεῦρι καὶ δέν σοῦ φτάνει. Θέλεις νὰ κλέψῃς καὶ τό ἀλεῦρι μιᾶς πεθαμένης. Βγάλε γρήγορα τὸ σακκοῦλι σου ἀπό κεῖ, γιατὶ θὰ τὸ πετάξω κάτω ἀπ' τό βαγόνι.

Κι' ἔκανε νὰ πάρῃ τὸ σακκοῦλι τῆς ἄλλης. Ἐκείνη τότε τὴν ἄρπαξε ἀπὸ τὰ μαλλιά.

— Ἄ, ἔτσι μοῦ εἶσαι ! τῆς εἶπε.

Ἡ χωριάτισσα μὲ τὸ μικρὸ πακέτο, ἀφήνοντας τὴν ἀντιπαλό της νὰ τὴν πιάσῃ ἀπὸ τὰ μαλλιά, τὴν ἄρπαξε μὲ τὰ δυὸ χέρια ἀπὸ τό λαιμό. Ἐκείνη ἄρχισε νὰ ροχάζῃ κι' ἀφήνοντας τά μαλλιὰ τῆς ἄλλης, προσπαθοῦσε μὲ τὸ ἕνα χέρι νὰ ξεσφίξῃ τὰ δάχτυλα ποὺ τὴν ἔπνιγαν, καὶ μὲ τὸ ἄλλο ἔσφιγγε σπασμωδικὰ τὸ σακκὶ ἐπάνω της.

Τέλος τὰ μάτια τῆς χωριάτισσας πετάχτηκαν ἀπὸ τὶς κόχες τους καὶ ἀνίκανη πιὰ ν' ἀντιστοθῇ τρόβηξε τὰ δάχτυλά της ποὺ τὰ εἶχε γαντζώσει σιὰ χέρια τῆς ἄλλης ποὺ τῆς ἔσφιγγαν τὸ λαιμό. Ἡ γυναίκα μὲ τὸ μικρὸ δέμα ἐξακολούθησε νὰ σφίγγῃ ἀκόμα λίγο, τινάζοντάς την κάθε τόσο. Τὸ κεφάλι της εἶχε γυρίσει πίσω. Ἔπειτα τὴν ἄφησε καὶ μ' ἕνα γοργὸ κίνημα τράβηξε κοντά της τὸ σακκί.

— Ἂν ξαναρχίσεις, θὰ σὲ πετάξω ἔξω, τῆς εἶπε. Δὲ σοῦ ἔφτανε τὸ σακκί σου μὰ ἤθελες νὰ πάρεις καὶ τῶν ἄλλων.

Ἡ ἄλλη χωριάτισσα ἄρχισε νὰ κλαίει.

— Δός μου τοὐλάχιστο τὸ μισό, φώναζε στενάζοντας.

— Ἄ ! βρῶμα, ἡ ἄλλη θᾶταν ἀκόμα ζωντανὴ μὰ δὲν ἤθελες νὰ φωνάξεις γιὰ νὰ τῆς πάρεις τὸ ἀλεῦρι.

Μακρυὰ φάνηκε ὁ σταθμός Ἡ χωριάτισσα μὲ τὸ σακκοῦλι σκούπισε τὰ δάκριά της, μὰ δὲν ἔπανε νὰ λέει :

— Δός μου δυὸ ὁλάδες μόνο...

Ἡ ἄλλη στεκόταν ἀκίνητη σὰν ἄγαλμα καὶ κοίταζε κατευθεῖαν ἐμπρός της. Μονάχα τὰ χέρια της κρατοῦσαν γερὰ τὸ σακκί.

Μόλις τὸ τραῖνο σταμάτησε πήδηξε ἔξω ἀπ' τὸ βαγόνι. Ἔρριξε τὸ σακκὶ στὸν ὦμο καὶ χωρὶς νὰ κοιτάξῃ πίσω της, τράβηξε πρὸς τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ σταθμοῦ.

Ἡ ἄλλη καρφωμένη στὴ θέση της κοίταξε τὸ σακκοῦλι της ποὺ εἶταν ἀκριβῶς δυὸ φορὲς πιὸ μικρὸ ἀπὸ τὸ σακκὶ τῆς πεθαμένης ποὺ τῆς πῆρε ἡ συνταξιδιώτισσά της καὶ τὰ μάτια της ἀνοιγόκλειναν θλιβερά.

Μέσ' ἀπὸ τὰ δάκριά της ποὺ τῆς ἐθόλωναν τὸ βλέμμα παρακολουθοῦσε τὴ συνταξιδιώτισσά της ποὺ ἔφευγε μέσα στὸ βρόδι. Τὴν ἔβλεπε νἀπομακρύνεται μὲ τὸ βαρὺ φορτίο της καὶ νὰ φανερώνει τὴ μεγάλη της χαρὰ γιὰ τὸν ἀναπάντεχο θησαυρό της, κάνοντας ὁλοένα τὸ σταυρό της...

Παντελεήμων Ρομανὼφ

(*) Εἶνε γνωστὸ τὶ ἀσήμαντη ἀξία εἶχαν τὰ 1000 ρούβλια τὸ 1920.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Τὴν 22αν Αὐγούστου ἐγένετο ἐνταῦθα ἡ βάπτισις τοῦ χαριτωμένου μικροῦ τοῦ κ. Χ. Κοντογούρη, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδόθη τὸ ὄνομα Παναγιώτης—Φίλιππος. Ἀνάδοχος παρέστη ὁ κ. Παντελῆς Κ. Νεουδάκης. Εἰς τοὺς γονεῖς καὶ ἀνάδοχον εὔχομαι νὰ τοὺς ζήσῃ.

Σ. Τ.